

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Вір у героїчне майбутнє України.

Передплатний індекс 33545

ХОЛОДНИЙ ЯР: УШАНУВАННЯ КОЗАКІВ-ДОБРОВОЛЬЦІВ

З ініціативи Історичного клубу "Холодний Яр" 18 червня на Черкащині урочисто відкрито меморіал козакам-добровольцям, які загинули в боротьбі за Українську державу, – командирів "Карпатської Січі" Олега Куцину-Куму, командирів V Легіону Андрієві Жованику-Татарину, Герою України Дмитрові Коцюбайлу-Да Вінчі та Герою України Тарасові Бобаничу-Хаммеру. А на хуторі Буда біля дуба Максима Залізняка постав пам'ятник Олександрові Куцину, багатолітньому співорганізаторові вшанування холодноярських героїв, 1-му віцепрезиденту Історичного клубу "Холодний Яр".

А в околицях Грушківки завдяки кам'янським козакам (подака Олександр Поташенку) зависочили два меморіальні знаки – на честь Юрія Горліса-Горського та Андрія Чорноти, які знищили залозу із шести москалів на Майданах, а також у пам'ять козаків 3-ї (Грушківської) сотні полку гайдамаків Холодного Яру. На останній написано: "Тут, в урочищі Тартак, у 1919 – 1922 рр. збиралася 3-тя (Грушківська) сотня полку гайдамаків Холодного Яру під командуванням Сидора Темного. Слава козакам Холодного Яру!"

Отже, за один день 7 пам'ятних знаків! Такого в історії України ще не було!

Вшанували ми й могили Герою України Георгія Тарасенка.

Організатор урочистостей – Історичний клуб "Холодний Яр". Співорганізатори: Музейно-етнографічний комплекс "Дикий хутір", підрозділ ССО ЗСУ Legio V, Національно-визвольний рух "Правий сектор", "Легіон Свободи", 49-й ОСБат "Карпатська Січ", ДУК "Правий сектор", Благодійний фонд "Glory UA", Черкаська військова районна адміністрація, Національний природний парк "Холодний Яр", Історико-культурний заповідник "Чигирин", Туристичний рух Чигиринщини та газета "Незборима нація".

Усе це відбулося в рамках 27-х вшанувань героїв Холодного Яру. Відкрив їх у суботу, 17 червня, на могилі Головного отамана Холодного Яру голова оргкомітету Роман Коваль. Він розповів воякам 93-ї ОМБр "Холодний Яр", які прийшли вклонитися Василеві Чучупаку, про історію перейменування їхньої частини. "Ідея виникла саме тут, на могилі Василя Чучупака, у 2018 р., я та Олег Куцин звернулися з відповідною ініціативою до тодішнього начальника штабу бригади Геннадія Шаповалова, з яким прийшли вшанувати пам'ять головного отамана..."

До Василя Чучупака зверталися старший офіцер батареї 1-го самохідного артилерійського дивізіону 93-ї ОМБр, козак Історичного клубу

"Холодний Яр" Юрій Ткаченко-Небокрай", стрільці 49-го ОСБат "Карпатська Січ" Мар'ян Берездецький і Богдан Легоняк (тепер в. о. директора Національного заповідника "Холодний Яр"). На честь видатного воїна оркестр 93-ї ОМБр "Холодний Яр" виконав Гімн України та віддано почесну салюту.

На братській могилі холодноярців, де спочивають козаки Петро Оверкович Токовенко, Прохор Іванович Деркач, Руденко, Гаврилко "Полтавець", лірник Михайло Гречкин виконав пісню "Чорна рілля ізора-на", а Святослав Силенко загравав "Як хлопці у бій виступали". Про полеглих "незлим тихим словом" згадали письменники Роман Коваль, Лариса Ніцой та кулеметник 20-го Окремого мотопіхотного батальйону Дмитро Кібець-Дим".

Потім біля братської могили урочисто були прийняті до лав Історичного клубу "Холодний Яр" вояки "Карпатської Січі" Мар'ян Берездецький і Сергій Щербина-Свобода, а також художниця Марина Соченко.

У центрі Мельників квіти лягли до монументів загиблим у боротьбі за Україну козакам і козачкам села, а також Юрієві Горлісу-Горському (автор пам'ятного знака Віктор Крючков) та родині Чучупаків. Героям співали кобзарі Михайло Коваль ("Ой батьку-батьку") і Святослав Силенко ("В Чорне море кров Дніпром тече"), а промовляли заступник голови Черкаської районної військової адміністрації Микола Турник, начальник пресслужби 93-ї ОМБр "Холодний Яр" Владислав Гвіздз і вояк "Карпатської Січі" Руслан Андрійко.

Біля пам'ятника родині Чучупаків, який створив Микола Теліженко, лірник Михайло Гречкин співав пісню "Ой у полі могила з вітром говорила", а Вячеслав Купрієнко – пісню "Україна" (сл. Тетяни Яровициної). Від імені вояцтва звернувся Сергій Щербина-Свобода, головний сержант 1-ї роти 49-го батальйону ЗСУ "Карпатська Січ".

Не забули ми й привітатися з могилою гайдамацького ватажка XVIII ст. Гната Гоголя. Промовляли голова Новоукраїнського осередку ВО "Свобода" Михайло Батій і краєзнавець із Ташані Юрій Коржов, нащадок генерал-хорунжого Армії УНР Петра Самуїна. Пан Юрій згадав свого земляка Віталія Краснюка, майора СБУ, який загинув торік 10 березня на Чернігівщині під час спроби зупинити танкову колону москалів. Віталій Краснюк керував диверсійною групою ДУК "Правий сектор". Разом із ним загинули бійці "Вагнер", "Отче", "Фугас" (їхні поховання знайшов "Зірваний").

Михайло Гречкин потужно виконав пісню на слова Тараса Шевченка "Гей, літа орел", а старосвітський коб-

зар Михайло Коваль проспівав історичну пісню про Саву Чалого, якого за зраду козацтву знищив Гнат Голий. За це йому і досі вдячні нащадки.

Прийшли ми й у Мотрин монастир до могили сотника полку гайдамаків Холодного Яру Івана Компанійця. Сестра Федора залишила для нащадків такий його портрет: "Був одягнутий, аж страшно дивитись: шапка – сива, шлик – червоний, чермерка – чорна, обкладена сивим, пояс – червоний, штани – червоні, як козацькі, широкі, чоботи – лаковані. А пояс зав'язаний «по-козацьки»".

Роман Коваль згадав теплим словом не тільки сотника Компанійця, а й бандуриста Данила Мельника, учасника холодноярських вшанувань минулих років, який загинув 10 травня ц. р. під Бахмутом. На їхню пам'ять виконали пісні Вікторія Майковська ("Ой сів пугач на могили") та Вячеслав Купрієнко ("Чорно-черлені мрії" на сл. Наталки Крісман). Наприкінці кобзар Михайло Коваль вибухнув пісню "Ой у лузі червона калина", яку підхопили всі учасники вшанування. І полилася стрілецька пісня над Мотриним монастирем, як колись у добу УНР...

Хоч і багатим був на події перший день, та все ж головним став день другий.

Опівдні 18 червня на найвищій точці Холодного Яру залунали тлумбаси Історичного товариства "Чорні запорожці", а за ними – улюблена мелодія Андрія Жованика "Був у мене один товариш" (композитор Фрідріх Зільхер).

Під Гімн України, який виконав оркестр 93-ї ОМБр "Холодний Яр", прапори над меморіалом козакам-добровольцям підняли старший офіцер батареї 1-го самохідного артилерійського дивізіону 93-ї ОМБр, козак Історичного клубу "Холодний Яр" Юрій Ткаченко-Небокрай, командир 1-го відділення 1-го взводу мінометної батареї 3-го батальйону 93-ї ОМБр "Холодний Яр" Денис Шекера-Партизан і ветеран АТО-ООС, кулеметник 20-го Окремого мотопіхотного батальйону Дмитро Кібець-Дим".

У вступному слові Роман Коваль нагадав слова Олега Куцина: "Тепер я можу говорити з войовничими предками на рівних". І запросив відкрити меморіал командира 93-ї ОМБр "Холодний Яр" Павла Палісу, голову Черкаської районної адміністрації Валерію Бандурку, віцепрезидентів Історичного клубу "Холодний Яр" Лесю Островську та Богдана Легоняка.

Вони й зняли синьо-жовті стрічки на пам'ятниках героям нинішньої війни Олега Куцину-Куму, Андрієві Жованику-Татарину, Герою України Дмитрові Коцюбайлу-Да Вінчі і Тарасові Бобаничу-Хаммеру".

Продовж. на 2 стор.

"ПОБРАТИМА МОГО ЗАЧЕПИЛА КУЛЯ ВРАЖАЯ"

У бібліотеці Історичного клубу "Холодний Яр" у серії "Видатні українці" вийшла книга Романа Ковалю "Побратима мого зачепила куля вражя" (видавництво Марка Мельника, наклад 500 пр., 160 с., формат 84x108/32).

Це книга про козаків-добровольців, які загинули в боротьбі за Українську державу у 2022 – 2023 рр., – Герою України Дмитра Коцюбайла-Да Вінчі, командира 49-го ОДБат "Карпатська Січ" Олега Куцину-Куму; командира V Легіону ССО ЗСУ Андрія Жованика-Татарина, Герою України Тараса Бобанича-Хаммера та Герою України Георгія Тарасенка. У Холодному Яру на їхню честь 18 червня 2023 р. відкрито меморіал козакам-добровольцям.

У книзі опубліковано біографії героїв, також їхні статті та уривки з інтерв'ю, спогади їхніх побратимів, а саме Дмитра Савченка-Філософа, Юрія Сиротюка, Ігоря Малякіна, Сергія Мурзіна, Арсенія Білудуба, Василя Бичка-Орла, Геннадія Белова-Енея, Сергія Бойка, Дмитра Заінчуковського-Буча, Сергія Щербини-Свободи, Гіо, Віталія Онищука, Юріса Юраша, Миколи Беркута, Олександра Тарасенка, Ігоря Пушкарьова-Ножовика, Балду, Новіка, Олега Абрамичева-Піротехніка, Анатолія Козловського-Скіфа, Олега Мазуренка-Сірка, Марафона, Богдана Войцеховського-Бандери та Андрія Скрипки-Дрона".

Опубліковано також спогади Романа Ковалю, Юрія Бутусова, Тараса Компаніченка, Ігоря Іванькова, Ми-

коли Сульжюка, Ярослави Музиченко, Юрія Хорта, а ще вірші про Олега Куцину Лесі Козенко, Юрка Юрченка-Юркеша та Василя Ковтуна.

Рекомендовано Історичним клубом "Холодний Яр" для вивчення в середніх і вищих навчальних закладах Міністерства освіти України, Міністерства оборони України, МВС, Національної гвардії і Патрульної поліції.

Книгу можна придбати: <http://otamania.in.ua> Ціна 200 грн.

Історичний клуб "Холодний Яр"

ПОВАГА І РЕСПЕКТ!

Президентові Історичного клубу "Холодний Яр" Роману Ковалю. Шановний друже Романо! Я мав би за велику честь стати членом єдиного справжнього патріотичного Історичного клубу "Холодний Яр"! Прошу прийняти мене, просто українського козака, письменника і журналіста, любителя історії і мови, який за цю любов відбув покарання від вампірії зла сім років неволі.

Олекса РІЗНИКІВ

Дорогий батьку Олексо! Радіємо бути з Вами в одному козацькому кулі! Бажаємо довгих творчих літ на добро і перемогу Україні! Одеським козакам слава!

Роман КОВАЛЬ

Довідка. Поет Олекса Різників значну частину свого життя провів у російських тюрмах і таборах. За те, що українець і гордо про це заявляв окупантам. Народився він 24 лютого і 2022-го на своє 85-річчя знову отримав від росіян "подарунок", який наш народ не забуде ніколи.

Він ділив нари російських тюрем з підпільниками УПА, членами ОУН, був серед борців, які десятиліттями кували нашу незалежність. Палким словом правди Олекса Різників закладав фундамент Української держави. Попри роки, він продовжує боротьбу за національні цінності, за Українську Україну. Лауреат Літературної премії ім. Юрія Горліса-Горського Олекса Різників – це український добрий геній, а ще – невичерпне джерело сили, оптимізму і віри в Україну. Невдовзі у видавництві Марка Мельника вийде його нова книга "Під пресом репресій".

МИКОЛА МІХНОВСЬКИЙ ТА ЙОГО ПОСЛІДОВНИКИ

Завдяки Максимові Коляденку вийшло 2-ге видання нашої з Юрієм Юзичем книги "Микола Міхновський. Спогади, свідчення, документи" (1-ге

видання – 2021-го, стала книжкою 2022-го року), а також нове видання "Самостійної України" Миколи Міхновського (з додатковими матеріалами, вперше у твердій палітурці, редактор-упорядник Роман Коваль).

А вже у квітні завдяки Марку Мельнику вийшло 2-ге видання моєї книги "Здолати Росію" (1-ше видання – 2018) та 2-ге видання книжки "Філософія сили" (1-ше було 2016).

Радію! І дякую Максимові та Маркові! Максим з Коростишева, Марко – з Кривого Рогу.

Отже, коростишівським і криворізьким козакам слава!

Придбати можна тут: <http://otamania.in.ua>

ХОЛОДНИЙ ЯР: УШАНУВАННЯ КОЗАКІВ-ДОБРОВОЛЬЦІВ

Поч. на 1-й стор.

“Нині ці хлопці, – сказав Роман Коваль, – стоять поруч із братами Чучупаками, Андрієм Чорнотою, Юрієм Горлісом-Горським, Романом Шухевичем, Петром Болбочаном, Максимом Залізником... Широ дякуємо батькам, які виховали цих золотих дітей національного відродження, – Ліді та Іванові Куцину, Олені Жованик та сл. п. Євгеніві Жованику, Миколі й Тетяні Бобанич, Іванові та Оксані Коцюбайлам, Олександрові та Вікторії Тарасенкам. Багато хто з них сьогодні серед нас. Уклін вам доземний! Дітям вашим – тричі слава!..”

І сотні людей повторили це – аж холоднорський яр відгукнувся...

Далі голова Синодального управління військового духовенства ПЦУ митрополит Іоанн освятив меморіал козакам-добровольцям. Участь у цьому чині взяли і протоієрей Василь Цириль та інші священники.

У Холодний Яр приїхали сестри Героя України “Да Вінчі” Мар’яна Семененко, Ангеліна Коцюбайло, Олександра Коцюбайло та його кохана дівчина Аліна Михайлова. Більшість із них уперше в Холодному Яру. Від імені родини виступила Мар’яна Семененко.

“Для мене честь і привілей сьогодні тут разом з вами, – сказав комбриг 93-ї ОМБр “Холодний Яр” Павло Паліса, – вшанувати полеглих героїв у цій чотирьохсотрічній війні за свободу і незалежність. Важливо це робити тут, і не тільки через те, що ввірений мені підрозділ має назву «Холодний Яр». У свідомості кожного українця Холодний Яр є символом незламності. Протягом сотень років цінною життя найкращих синів ми виборюємо свободу і краще майбутнє для наших дітей і внуків. Багато побратимів полягло. Їхній подвиг відгукнувся у вічності, а ми з вами зробимо так, щоб це було не даремно”.

Після виступу кобриг-93 вручив голові оргкомітету Романові Ковалю цінний подарунок – картину з янтарю із зображенням мотиваційного прапора 93-ї ОМБр “Холодний Яр”.

Промовляв і Юріс Юраш, козак 49-го окремого стрілецького батальйону ЗСУ, донедавна голова правого комітету Сейму Латвії. У березні 2022 р. він склав депутатські повноваження та поїхав в Україну, де приєднався до Інтернаціонального легіону Сил територіальної оборони ЗСУ, став вояком батальйону “Карпатська Січ”. Брав участь у боях за Київ. Про Андрія Жованика Юріс Юраш сказав: “Як на мене, він найкраща та кришталева найчистіша людина. На таких людях, як він, насправді, тримається вся нація. Вони ядро вашого народу”.

Взяли слово також голова Черкаської районної адміністрації Валерія Бандурко (співорганізаторка вшанування), дружина Андрія Жованика Оксана Жованик, дівчина Георгія Тарасенка Ганна Прокошева, дружина Тараса “Хаммера” Наталія Бобанич, командир 5-го Легіону Ігор Малайкін, полковник Ярослав Лисенко (командир 43-ї окремої артилерійської бригади імені гетьмана Тараса Трясила), голова НВР “Правий сектор” Андрій Тарасенко, голова Медведівської ОТГ Андрій Іванченко, Мар’ян Берездечський і Руслан Андрійко – представники відповідно “Карпатської Січі” та “Легіону Свободи”.

“Розпрощався стрілець зі своєю ріднею...” – ця пісня стала лейтмотивом вшанування героїв під час відкриття меморіалу козакам-добровольцям. Її сердечно виконав кобзарь Святослав Силенко. А бандурист Василь Жованик для свого батька Андрія та його товаришів заспівав “Тей, степами, темними ярами” (сл. і муз. Степана Малюці).

Надзвичайним, енергетичним було виконання Василем Лютим своєї пісні “Мчать козаки” – разом з оркестром 93-ї ОМБр “Холодний Яр” (диригент Олександр Корольов).

Відкриття меморіалу завершив оркестр 93-ї ОМБр, натхненно виконавши пісню “Ой у лузі червона калина” в сучасному трактуванні. І знову загомонили яри...

На пам’ятниках викарбувані слова героїв. У кожного своя думка, але за всіх висловився Андрій Жованик: “Загинути в бій за Україну – це честь та привілей”.

Щиро дякуємо авторам меморіалу – скульпторові Ігорю Семаку та архітекторам Олександрові Бучацькому, а також жертводавцям за можливість гідно вшанувати героїв!

Меморіал козакам-добровольцям вдалося зробити на високому мистецькому рівні, неподалік Мотриного монастиря, при дорозі до дуба Максима Залізняка. Тепер він стане сакральним місцем для паломників Холодного Яру.

“Творимо меморіал, мріємо про Пантеон”, – так висловився Роман Коваль, ініціатор побудови меморіалу. Ідею побудови Пантеону він пропагує від 1997 року...

Чин освячення зброї здійснив митрополит Іларіон, голова Синодального управління військового духовенства ПЦУ, простими словами – головний капелан ЗСУ.

Роман Коваль розповів про традицію освячення зброї в Холодному Яру, а Руслан Андрійко зачитав “Молитву українського націоналіста”. Палке слово промовила заступниця комбрига 67-ОМБр ДУК “Правий сектор” Дана Виноградова. Василь Лютий проникливо заспівав “У Холодний Яр” (сл. Володимира Бровченка, муз. Василя Лютого).

Досить, Господи! Нині рабом не помру. Додалося рішучості й сили, Як зібрався хлопці в Холодний Яр, Як гарячі ножі освятили.

Важливо, що свою зброю освятив і полковник Ярослав Лисенко, командир 43-ї окремої артилерійської бригади імені гетьмана Тараса Трясила. Сподіваємося, що вояки його бригади освятять свою зброю вже на День українського козацтва цього року.

А потім козаки і козачки покляли квіти до могили Героя України Георгія Тарасенка. Тут виступила Вікторія Тарасенко, мати Георгія, розповіла про подвиг сина, командира добровольчого підрозділу “Фрайкор”.

За годину – нова державотворча подія – відкриття на хуторі Буда пам’ятника Олевові Куцину, першому командирові 49-го окремого стрілецького батальйону “Карпатська Січ”, 1-му віцепрезиденту Історичного клубу “Холодний Яр”. Відкрила її мелодією пісні “Плине кача” 13-річна скрипалька з Кам’янки Маруся Щавелева, а Юркеш виконав славень карпатських січовиків “Кум”, присвячений Олевові Куцину. Промовляли Роман Коваль, співорганізаторка вшанування Леся Островська, вояки “Карпатської Січі” Мар’ян Берездечський, Сергій Щербина “Свобода” і Денис “Канада”. Вони й висипали до підніжжя пам’ятника землю з Харківщини, окроплену кров’ю Олега Куцина. На пам’ять про легендарного комбата Вячеслава Купрієнко заспівав пісню “Не плачте” на слова Іллі Ковальчук, а Святослав Силенко – “Ой як люблю ті наші гори”.

У вшануванні взяло участь багато вояків і воячок різних частин ЗСУ, зокрема й Люба Криворот, військово-службовиця 67-ї ОМБр, та Ігор Гавришчин, який дістав поранення в бою в Бахмуті, обое члени Історичного клубу “Холодний Яр”. Поклала синьо-жовті квіти до обох пам’ятників Олевові Куцину його дружина Алла.

Два дні вирувала й Літературно-музична сцена. Високий тон поетичного слова задав координатор і співведучий поет Василь Ковтун, який зачитав свої вірші “Холодний Яр”, “Холодний Яр живий”, “Але нас таки купа”. Додала потуги дійству поетеса з Черкас Валентина Коваленко. Декламування її було твердим, а рими сильними. Від них вляло справедливо люття до ворога. Поетеса також представила свою нову збірку поезій “Вишпівування мокшанської бешихи”.

Напрочуд витончено-потужною була поетеса Мальва Кржанівська, яка приїхала з фронту. Цього разу вона виступала під акомпанемент кобзаря Святослава Силенка. Її доробок про нинішню війну з москватами особливо цінний тому, що вона є бійчиною аеророзвідки одного з підрозділів Сил оборони. Хоч Мальва і мріє про мир та власних дітей, але поетичним словом благословила побратимів на бій за Україну. Як завжди, учасники свята в Холодному Яру стрічали та проводжали її гучними оплесками.

Лунала й поетичне та пісенне слово Хельги Джуваго. У ньому поетеса висловила не тільки свої тривоги, а й тверду віру в непереморну силу українського народу.

Одним з неповторних облич свята в Холодному Яру була письменниця Лариса Ніцой. Її виступ, як завжди, був бойовий і безкомпромісний. Торкнулася пані Лариса тем війни, мови, влади, національної пам’яті, ідентичності українського народу.

Згадали учасники Літературної сцени й митців, які віддали свої життя за Україну. Зокрема, співведучий сцени Андрій Купчин продекламував вірш козака Юрія Руфа “Останній багіон”.

Поезія, яка два дні лунала в Холодному Яру, була високого рівня. У ній не було сліз, ридань і відчаю, а була тверда віра в ЗСУ, в український народ і впевненість у нашій перемозі. Незабутним став виступ старійшини кобзарського цеху Михайла Ковалія із с. Великого Хутора на Черкащині. Він щемливо проспівав думу “Невольницький плач” і власну пісню “Козацька доля”.

Окрасою сцени став і лірник Михайло Тречкин – козак Історичного

клубу “Холодний Яр”. Він пречудово виконав пісню “Іде січове військо” на слова Михайла Гайворонського, “Ой на горі вогонь горить”, “Про битву під Оршею”, “Україна” (Nokturnal Mortum) та “За Україну, за її волю” на слова Миколи Воронюка.

Святослав Силенко відкрив для нас маловідому пісню “Матусенько, благословляй” на слова Степана Іванченка (підполковника Армії УНР). Виконав він також гімн ОУН “Зродились ми великої години” та пісню “Маширують добровольці” (сл. Романа Купчинського, муз. Романа Шухевича), “Сміються, плачуть солов’ї” (сл. Олександра Олеса), “В болотах жаби рай знайшли” (сл. Олександра Олеса, муз. Святослава Силенка), а разом з Василем Лютим – пісню “Як упав же він з коня” (сл. Павла Тичини) – цю пісню співаки присвятили пам’яті нашого товариша – козака-бандуриста Данила Мельника, який загинув під Бахмутом 10 травня ц. р.

Вячеслав Купрієнко співає пісні авторів-інтелектуалів. Вони змушують задуматися над долею України, над своєю участю у Визвольній боротьбі. Так було і на цей раз. Ми почули пісні “Піхота” (сл. Гліба До), “Бог любить розвідку” (сл. Гліба Бабича, який торік загинув під Ізюмом), “Останній прапор” (сл. Оксани Стоміної) та “А він іде” (сл. Тетяни Яровиціної).

Збагатили Літературно-музичну сцену Холодного Яру своїми піснями Хельга Джуваго, Володимир Гонський і Сергій Шматок. Заслужений діяч мистецтв Володимир Гонський у пам’ять бійця ЗСУ Андрія Нищинського, 40 днів з дня скріпелі якого минуло в цей день, зачитав вірш Василя Симоненка “Ми мусимо жити й за них” та виконав пісні “За свободу” і “Не для мене”. Сергій Шматок заграв на баяні композицію Гектора П’яццоллі “Облівіон”, а на електогітарі – попури українських патріотичних пісень. Дуєт братів Маршут – Юрія та Василя – виконав козацькі пісні “Іде корсунський полковник” та “Як у Царграді”.

На Літературно-музичній сцені виступила й учениця 7-го класу Кам’янської музичної школи Ірина Щавелева. Вона прегарно виконала “Мелодію” Мирослава Скорика. Коли лунала “Мелодія”, над Холодним Яром запанувала тиша, що було чути, як по струнах скрипки рухаються пальці оного музиканта...

Козак Історичного клубу “Холодний Яр” Василь Лютий з величезним успіхом виконав власну пісню “Мчать козаки” – разом з оркестром 93-ї ОМБр “Холодний Яр”. Це було феєрично! Також Василь Лютий проспівав жартівливу пісню “Комарик” – її упівсько-снумівську версію. А ще він представив свої авторські пісні на слова Василя Ковтуна – “Камо грядеши” та “Місто-фортеця”.

Енергетично-потужним був і виступ Юркеша (Юрка Юрченка). Він не залишив байдужим нікого. Зі сцени Юркеш виконав похідний марш “Карпатської Січі” “Шарабан”, який так любив Олег Куцин. “Шарабан” – барабан зі шкури москля – так жартують воїни батальйону “Карпатська Січ”. Вони й радісно підспівували Юркешу. А ще Юркеш виконав чудову пісню Володимира Некрасова “Золотий левик” – з присвятою воякам дивізії “Галичина” і сучасним захисникам України.

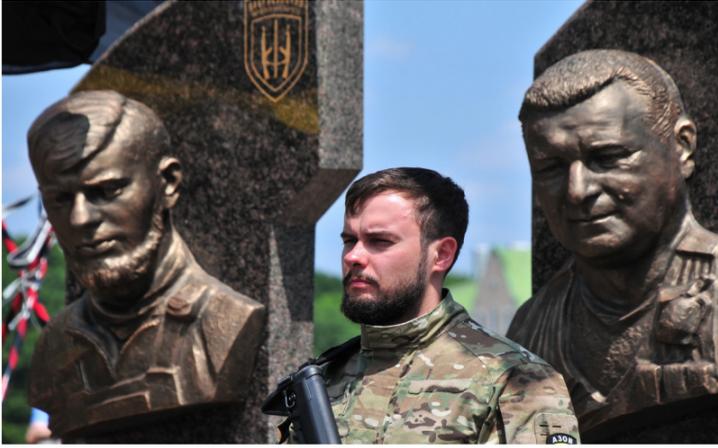
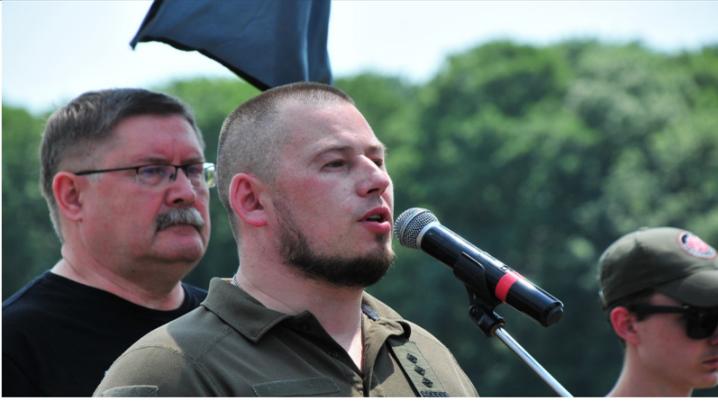
Зірвав овації і шестилітній козак із Медведівки Михайлик Крохмаль, онук співорганізатора вшанування Богдана Легоняка. Михайлик проспівав “Меч Арея” Василя Лютого. Йому підспівував сам автор, до слова, військовослужбовець ЗСУ.

Після промови ректора Ізмайльського державного гуманітарного університету Ярослава Кічука його донька Олесь Кічук виконала авторські пісні “Тримаймося, еднаймося” та “Я з тобою”, а також пісню Володимира Івасюка “Водограй”.

Зразковий аматорський театр мод “Вишиванка” з Городища під керівництвом Людмили Дорошенко показав хореографічну композицію “Тей, соколи” та пісенно-хореографічну композицію “Не залишай” – із солісткою Ольгою Мусатенко.

Петро Ткаченко “Соловейко” із Січеславщини під супровід кобзи виконав пісню на слова Василя Ковтуна “Над Холодним Яром”, а також пісні “Україно моя” та “У похід далекий сурми засурмили”, а його друзі – інструктори Центру військової підготовки добровольців “Січеслав” і козаки творчого об’єднання “Золота паланка” Старосамарської сотні Війська Запорозького Низового – “Ворон” і козак “Колоброд” на галівні біля сцени продемонстрували бойові вправи з козацькою зброєю.

Василь Панченко виконав пісню “Журавлі”, а ветеран АТО Марко Мельник презентував щойно видану його видавництвом книги Євгена Букета “30 війн із заклятим сусідом”.

Із сольною програмою два дні виступав оркестр 93-ї ОМБр "Холодний Яр" (диригент Олександр Корольов). Саме оркестр збирав найбільше глядачів. Вони не могли всидіти під час виступу холодноярського оркестру. Людей охопив ентузіазм – вони танцювали, підспівували, оваціями зустрічали кожному пісню талановитого колективу.

І на другий день свята було урочисто прийнято нових членів до лав Історичного клубу "Холодний Яр" – на цей раз Святослава Силенка і Тетяну Купріянець із м. Маньківки. Ось який відгук про цю подію залишила пані Тетяна: "Якось пан Роман запитав мене, чи не бажаю бути членом Історичного клубу "Холодний Яр". Я бажала, дуже бажала!!! Але відповіла: «Хіба я можу там бути? Там ТАКІ люди!..» Але душа весь час тягнулася до всього того, що пов'язано з діяльністю Романа Ковалю та історичного клубу. Для себе вирішила: якщо зможу поїхати на 27-ті вшанування героїв Холодного Яру, то хочу, щоб саме в цьому – сакральному для України й українців місці, мене взяли в родину історичного клубу. Я – щаслива!!! Вітайте мене! Юрко Юрченко-«Юркен», Ігор Сметанський, Мар'ян Берездецький, Леся Островська, Роман Коваль і Сергій Щербина-«Свобода» привітали мене обіймами".

Написав заяву до Історичного клубу "Холодний Яр" і протоієрей о. Василь Циріль – наш друг-товариш із Чигирини. Він увійшов в історію України як священник, який із 2010 р. освячує зброю захисників нашої Батьківщини. І нині хлопці цієї зброєю на Сході і Півдні України обороняють наше право на національне буття!

Щира подяка волонтерам і благодійникам, які допомогли нам провести це свято вояцького духу в Холодному Яру!

Публікуємо фінальну частину звіту зі збору коштів (4 – 29 червня 2023 р.) на побудову меморіалу козакам-добровольцям у Холодному Яру, пам'ятника Олександрові Куцину на хуторі Буда та на проведення 27-х вшанувань героїв Холодного Яру: невідомі доброзичливці – 99,5 грн, 100 грн, 248,75 грн, Яцун Олена – по 100 грн, Хомовська Наталя, Мельник Мирослав – по 200 грн, Куліна Андрій – 300 грн, Соколова Мирослава, Рак Валерій – по 500 грн, Юзич Юрій, Конечний Тарас, Микола Теліженко та доброзичливці із Рокитного – по 1000 грн, Мазурок Віра, Селозкін Максим – по 2000 грн, Координаційна рада м. Калуща (голова Євген Гіриш), Куцин Алла – по 5000 грн, Калуща ВО "Свобода" (голова Богдан Білецький) – 15000 грн, Куцин Іван – 20000 грн, Фонд "Glori UA" – 39950 грн, Микола Галпер – 300 євро.

Вояки "Карпатської Січі" склали такі пожертви: Кравецький Юрій, Коваль Олександр по 1000 грн, Шевченко Ігор – 2000 грн, Сусол Андрій – 4000 грн, Дегтяров Віталій, Клишко Віктор, Тюркеджи Микола, Лоїш Володимир, Куцин Тарас, Наконечна Василина, Присяжко Микола, Белов Геннадій, Гапун Володимир, Гоблик Василь, Поліщук "Канада" Денис, Білей Сергій по 5000 грн, Берездецький Мар'ян – 6000 грн. (про пожертви інших вояків "Карпатської Січі" ми інформували раніше).

Подяка Медведівській ОТГ, яка виділила 13000 грн (на обід бійців).

Висловлюємо шану за надання транспорту Андрієві Паньківу (ВО "Свобода"), керівництву компанії "Ріо Транс" – за участь у завантаженні та розвантаженні елементів скульптур, у їхньому встановленні – Володимир Сметанському.

Щиро дякуємо також Леонідові Королію – за безкоштовну доставку щабеної піску з Кам'янки, а також Андрієві Казаряну і компанії "Олімп" – за допомогу у прийнятті воїнів 93-ї ОМБр та членів їхніх родин.

Подяка мельничанським трактористам – батькові й синові Григорію та Олександрові Проценкам, співробітникам Національного природного парку "Холодний Яр".

Окрема подяка Василеві Панченку за безкоштовне озвучування наших заходів упродовж двох днів та Ігореві Сметанському за організацію перевезення плиток та пам'ятників з Калуща в Холодний Яр!

Щира подяка всім, хто причетний до організації 27-х вшанувань героїв Холодного Яру!

Козака і козакам слава!

Пресслужба Історичного клубу "Холодний Яр"

Світлина Григорія Юрика і Володимира Гребінника.

На 1 стор. – Меморіал козакам-добровольцям у Холодному Яру.

На 2 стор. – комбриг-93 Павло Паліса, Марко Мельник у почесній варті, Василь Лютий, Святослав Силенко і Василь Панченко, комбриг-43 Ярослав Лисенко, оркестр 93-ї ОМБр "Холодний Яр".

ДОБРИЙ І ХОРОБРИЙ

Мій син-воїн Данило назавжди в строю. 10 травня о 12-й годині дня в люту поединку з ворогом у Бахмуті осколками московського снаряда впилися у світлу голівонку і в грудну клітку Данила, позбавивши його тіло життя і руку. Та ніколи смерть фізичного тіла не позбавить життя людину, яка має світлу душу і сильний Господній дух! А Данило це мав. Він не мав іти в той бій, бо в нього була своя місія оператора БПЛА, за якою він дуже добре справлявся, бо з дитинства мріяв про літаки. Але в критичну хвилину пролунало питання: "Добровольці, хто готовий стати в бій замість поранених?" І Данило підняв руку й пішов у той свій останній бій за правду і справедливість на цій землі.

А взагалі-то він не мав бути учасником війни за станом здоров'я. І мені зараз хочеться розповісти всім, звідки в мого наймолодшого сина така сила духу і мужність. Хай ніхто не думає, що це можна виховати в тепличних умовах постійної ласки, турботи й батьківського-материнського захисту. Може, є і такі випадки, але я про них не знаю. Я знаю, які тяжкі випробування випали на долю моєї дитини із сповиточка, скільки загроз було над його життям і здоров'ям. Не можу розповісти про всі, але скажу про найголовніше. З положового відділення вишгородської лікарні повернулася з дитиною, у якої не рухалися ручка і ніжка. "Будеш розрабативать!" – сказала мені завідувачка дитячої палати. Мої зусилля не дали результату.

Наші місцеві устимівські медсестри завезли нас до Васильківської дитячої лікарні, де завідувачка дитячого відділення Лідія Пацало задіяла всі можливі засоби. До мого синочка повернулася повна рухливість і жвавість, він став на ніжки, і не було жодних ознак, що в нього двостороння дисплазія стегнових суглобів. Вісім операцій у Київському ортопедичному інституті провів могому хлопчикові досвідчений лікар Роман Лучко. Ніколи не забути мені, як бігло личко і тремтіли губи в мого синочка, коли перед черговою операцією йому робили підготовчий укол. Але він ніколи не плакав і не кричав, знаючи, що його чекає, він довіряв моїм словам, що це потрібно і що треба триматися, хоч йому на початку цих ходів по муках було всього лише п'ять рочок...

Згодом він став школярем Київської музичної школи ім. Миколи Лисенка, де вчилися вже двоє наших дітей – його сестричка і братик. У нашій сім'ї не було професійних музикантів, але завжди панували українська мова і пісня, тому ми вважали, що разом із загальною освітою діти

мають володіти й музичною грамотою. Дякую всім викладачам цієї школи за професійність і людяність, за розуміння і підтримку, коли батько на руках заносив до класу сина із загипсованою ногою...

Бог милостивий – хлопець став на ноги, хоч остаточний діагноз був суворий – інвалід дитинства. Та він потім став студентом Київського інституту культури за фахом "бандура". А коли настала пора Євромайдану, разом із старшим братом і батьком пішов на барикади, а потім у лавах батальйону "Донбас" був учасником АТО. Згодом закінчив навчання і став викладачем музики в одній із київських гімназій.

Широкомасштабний наступ московитів змусив його стати в ряди колишніх добровольців "Гравого сектору". Він разом з іншими захищав спочатку Київ, потім опанував одну з найпотрібніших у нинішній війні спеціальностей – оператора БПЛА, реалізуючи в такий спосіб свою дитячу мрію про польоти в небі. Його дружина Інна, свого часу активна волонтерка, нині тяжко хвора і перебуває на лікуванні у Франції. Він так хотів, аби вона вижила й жила, що, передчуваючи небезпеку загибелі, попросив брата потурбуватися про неї в разі чого...

Його пісня набула сили і надзвичайних якихось відтінків почуття любові. Дитячий і юнацький його спів у Київському будинку вчителя, пам'ятний багатьом відвідувачам патріотичних заходів, набув нової акості і свободи. От на такому польоті і вразила його московська зла сила...

Я ніколи не хвалилася своїми дітьми перед людьми, завжди вчила їх скромності й хотіла, щоб вони були передусім справжніми й чесними.

Якоюсь непомітною наче була для мене їхня зовнішність. А тепер, коли один з них загинув, я ніби побачила їх усіх збоку. І мене наповнює величчя, пам'ятний багатьом відвідувачам патріотичних заходів, набув нової акості і свободи. От на такому польоті і вразила його московська зла сила...

Я ніколи не хвалилася своїми дітьми перед людьми, завжди вчила їх скромності й хотіла, щоб вони були передусім справжніми й чесними.

Тепер молюся за всіх воїнів наших, і знаю, що відтепер і вони, і я маємо ще одного янгола-охоронця на небі, якому дуже потрібна правдина вільна Україна, і саме тому він залишається завжди в строю!

Марія ГАРМАШ

Від редакції. Марія Гармаш – приклад, якою мають бути українські матері, Данило – приклад, якими мають бути сини. Сини України.

На світлині – кобзарі Данило Мельник і Тарас Силенко.

"ДОЗОР" У ВІЧНОМУ ДОЗОРИ

Поховали козака Данила Денисевича, що загинув під Бахмутом 3 травня. Відспівали в Михайлівському Золотоверхому та церкві с. Хотова, що під Києвом, де він і прожив половину свого життя. Навчався на кінорежисера, мріяв про нове українське кіно. Ріс на наших очах – серед великого і різношерстого гурту гончарівців-музейників, етнографів, кіношників, "трипільців", кобзарів, художників і козаків із чубами. Таким гуртом і проводжали: давніми піснями, кобзами, барабанами і сурмами. На цвинтарі за давнім звичаєм як нежонатому парубку вчинили "весілля" – з друзками та причащеннями короваєм.

Деякий час він літував і в Легездиному, де його батьки, а наші добрі друзки Борис та Оксана Денисевичі придбали дачу. Ще малим хлопцем був на нашій найпершій "Трипільській толоці" і знімався у фільмі "Чорний козак".

Талановитий, з неординарним поглядом на цей світ, Данька став на його небесній сторожі. Не даремно ж його псевдо – "Дозор".

Владислав ЧАБАНЮК

"ВІН РВАВСЯ В БІЙ"

8 травня загинув "Аналітик". Хлопцю 19 березня виповнилося 20 років. Загинув, штурмуючи ворожу позицію над Часовим Яром, що поруч із Бахмутом. Нарвався на кулемет.

Він був дивним хлопцем. До біса розумний, на все мав свій юнацький погляд, подитячому максималістичний у думках і висловлюваннях, як самурай стійкий до травм і поранень, упертий як 300 спартанців. Ми по-доброму кепкували над ним, бо було над чим кепкувати. У своєму максималізмі він інколи доходив до смішного. Одного разу його відправили щось забрати з хати, де жив розрахунок, а він чи то забув, чи то загубив ключі. Тож, недовго думаючи, вибив вікно, а коли не зміг пролізти, зламав двері. Бо накає з наказ!

Він нормально сприймав наші жарти, усміхався у свої юнацькі вуса і робив свою справу. Мені довелося бути з ним на бойових: я підміняв заряджальника на гарматі його розрахунку. Я не бачив у житті людини, яка так рвалася виконувати свої обов'язки.

Він підніс мені снаряди зі швидкістю боліда формули F1. Мені доводилося стримувати його, бо його енергія і сила лилися через край.

Незважаючи на те що ми постійно його підколювали, хлопець здобув заслужену повагу – всі знали, що він воює з перших днів, пройшов горнило боїв під Києвом, дивом вижив...

Він рвався в піхоту. Вважав, що там принесе більше користі. Комбат перевів його у відділення ПТРК (протитанковий ракетний комплекс – Ред.). ПТРКівці ті ще характерники! Але і їм доводилося стримувати "Аналітика", бо він рвався в бій на найнебезпечніші ділянки. І ось знайшов свою долю...

Коли ви чуєте про бої місцевого значення або про те, що ми просунулися на декілька сотень чи десятків

метрів, знайте, яку ціну доведеться за це платити.

Я не вірю в загробне життя. "Аналітик" теж не вірив. Але сьогодні він зробив крок у Вічність! Пам'ятайте його! Він загинув за ваше життя і свободу!

Сергій БИКОВ

Примітка. Олександр Давидов "Аналітик" (19.03.2003 – 8.05.2023) – випускник ліцею "Науковий" у Кропивницькому, студент філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. З перших днів повномасштабної війни пішов у київський тероборону, потім узяв академічну відпустку, щоб піти на фронт.

Процхалися з Олександром 16 травня перед ліцеєм у Кропивницькому, з якого він не так давно, окрилений планами й сподіваннями, пішов у доросле життя.

СТЕПАН ПЕТРАШ: "УКРАЇНА ПЕРЕМОЖЕ!"

29 травня 2023 р. на 97-му році життя помер козак Історичного клубу "Холодний Яр". Степан Петраш – почесний громадянин міста Калуща, лідар ордена "За заслуги" III ст., член ОУН та вояк УПА, очільник Калущської міської районної станиці Братства вояків УПА, учасник вшанувань героїв Холодного Яру.

Напередодні смерті, 28 травня, до нього в лікарню завітав наш товариш Ігор Сметанський. Степанові Петрашу вже було важко говорити. Останніми його словами були: "Україна переможе!"...

Народився Степан Петраш 14 січня 1927 р. в с. Залукві біля Галича в родині вояка УПА Миколи Петраша. Під час німецької окупації навчався в Станіславській гімназії. У 1943 р. 16-річний Степан вступає до Юнацтва ОУН, проходить вишкіл і дістає підпільне псевдо "Данило".

На початку 1944 р. Степана разом із двома товаришами направили на вишкіл до підстаршинської школи в Карпаті, але за наказом районного провідника ОУН він три місяці виконував обов'язки станичного в с. Залукві. У складі місцевої боївки "Данило"

ко" пройшов бойове хрещення в бою з угорськими окупантами.

Восени 1944 р. Степан брав участь у боях з відділами НКВС біля с. Тязева і між селами Майданом та Віктором. Разом з товаришем Іваном Лисаком "Шугаєм" потрапив до спецбоївки районного референта СБ ОУН Михайла Нагнибиди "Артима". У спецбоївці Степан виконував особливі доручення, здебільшого пов'язані з розвідувальною і контррозвідувальною діяльністю, наприклад супровід легендарної розвідниці Ольги Чермерис-«Дніпровки».

11 березня 1945 р., повертаючись до рідного села, через розкритий конспіративний зв'язок Степан Петраш потрапив у засідку. І вже 22 квітня 1945 р. військовий трибунал НКВС засудив його на 10 років позбавлення волі та на 5 років позбавлення прав.

Покарання відбував у таборах ГУ-ЛАГу, працював на шахтах Воркути. Тут він став членом підпільної організації політ'язнів "Північне сльиво", а в 1953 р. був серед організаторів Воркутинського повстання, яке було жорстко придушене Москвою.

Звільнений у жовтні 1954 року. До України зміг повернутися лише в 1972 році. У Воркуті Степан одружився зі Стефанією Кульчицькою, підпільницею із Самбірщини, яка також 10 років каралася в таборі.

У роки незалежності Степан Петраш ініціював спорудження низки пам'ятників командирам УПА, перахоронення загиблих повстанців. Виступав перед молоддю. Написав книгу спогадів "Була собі пригодицька". Був передплатником газети "Незборима нація". Багато років жертвував на її прес-фонд.

Спасибі Вам, дорогий Друже Степане, за життя, присвячене боротьбі за вільну Україну! Козакам слава!

Від імені Історичного клубу "Холодний Яр" та редакції газети "Незборима нація"

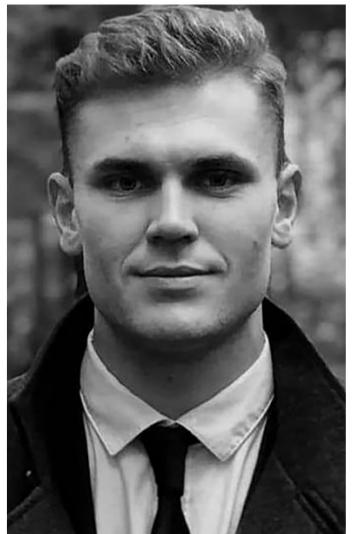
Роман КОВАЛЬ

ВАСИЛЬ КАПУСТИНСЬКИЙ- "МАРМУС"

Прийшла ще одна сумна звістка – загинув 25-річний Василь Капустинський "Мармус". Член МНК і кандидат у дійсні члени Пласту (станція Чортків). Один із найсвітліших молодіжних активістів Тернопільщини, яскравий представник сучасного українського націоналістичного руху. Публіцист, актор. Був співорганізатором теренової гри "Гурби-Антонівці", у 2021 р. – комендант традиційного вишкільного табору "Лисоня". Очолював обласний осередок МНК. Вступив до Пласту, пройшов кваліфікаційний вишкіл дійсного членства, готувався до пластової присяги. Хотів створити осередок Пласту у громаді, де народився.

На фронт пішов добровольцем, служив у 95-й Десантно-штурмовій бригаді.

Загинув 2 лютого 2023 р. під Кременою на Луганщині. Вічна слава! СКОБ!

Юрій ЮЗИЧ

РОСІЙСЬКІ ДИПЛОМАТИ ЯК КАТЕГОРІЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Щодня переглядаю заяви та коментарі МЗС РФ. І щодня переконуюся, що під час збройної агресії проти України відомство Сергія Лаврова виконує завдання з її дипломатичного прикриття і виправдання. От і зараз роздратування МЗС РФ викликало рішення Комітету всевітньої спадщини ЮНЕСКО про включення історичного центру міста-порту Одеси до Списку всевітньої спадщини під загрозою.

Здавалося б, на тлі постійних обстрілів Одеси, які не припиняються з першого дня агресії, російським дипломатам краще б промовчати, але ж ні. За давнього російського традицією МЗС РФ, не згадує обстріли, перекладає провину на Україну. Ось який це вигляд має в заяві: «Єдину загрозу місту з ба-

гатою історією становить націоналістичний режим на Україні, на системній основі знищуючи пам'ятники великим засновникам і захисникам Одеси – імператриці Катерині Другій, її сподвижникам Іосіфу Дерібасу, Платону Зубову, Францу де Волану, князю Олександрі Потьомкіну і генераліссіму Олександрі Суворову, – що є невід'ємною частиною вікової історичної спадщини та архітектурного ансамблю».

А тепер про це та інше по порядку. Ну, по-перше, засновник Одеси де Рібас не тезка Кобзона і ніякий не Іосіф, а Жозеп. Підміна імені, як і додавання до нього доволі часто по батькові Михайлович, є спробою русифікувати його, як і багатьох інших іноземців, які служили Російській імперії.

По-друге, закладка фундаментів головних будівель міста, названого Одоєю, відбулася в 1794 році не на порожньому місці, а на території набагато давнішого міста із ніяк не російською назвою Хаджибей, від якого і веде родовід Одеса. Це щодо вікової історичної спадщини.

Тепер стосовно архітектурного ансамблю. Пам'ятник «засновникам Одеси» був споруджений 1900 року. А демонтований 1920 року тодішньою окупаційною російсько-більшовиць-

кою владою. МЗС РФ не має коментаря з цього приводу? Відновлений пам'ятник був 2007 року вже в незалежній Україні, тобто – за версією російських дипломатів – українськими націоналістами під проводом президента-націоналіста Віктора Ющенка. І, можливо, не був би демонтований у грудні 2022 р., якби не агресія Росії та постійні обстріли міста, толерантні мешканці якого зрештою не витримали.

Але про це МЗС РФ мовчить. Як мовчить і про те, що 2 травня 2022 р. Одеса зазнала масованої ракетної атаки, внаслідок якої було пошкоджено зокрема й Свято-Іверський монастир УПЦ Московського патріархату. І на українських націоналістів цього не списати.

Одне слово, перегляд коментарів МЗС РФ однозначно засвідчує, що російські дипломати, як і російські пропагандисти, мають розглядатися майбутнім Міжнародним трибуналом як окрема категорія воєнних злочинців.

Сергій БОРЩЕВСЬКИЙ, письменник

На світлінах – колумбійський письменник Габріель Гарсія Маркес і перекладач з іспанської Сергій Борщевський. Москва, 1987 р.

Ось наказ № 54 завідувача районного відділу освіти Жука: «Шкляр Євгенія Ігнатівна працювала класоводом з 1.Х.1945 року по 15 липня 1949 року. Працюючи класоводом, тов. Шкляр Євгенія Ігнатівна не забезпечувала комуністичного виховання молодого покоління. На уроках арифметики розв'язувала задачі, зміст яких був ворожий нашій радян. дійсності. Російської і української мови не знає і не вивчає їх (у навчальному процесі використовувала невелику кількість діалектизмів, яких не знав педагогічний персонал, присланий з Східної України. – Ред.). (...) Виходячи з вищевказаного, наказую: знати тов. Шкляр Євгенію Ігнатівну з роботи класовода Комарнівської середньої школи як таку, що не забезпечила комуністичного виховання покоління. Зав. Райвно (підпис)».

Ось така була ця родина! На жаль, не пошанована вона в Комарному. А як було б гарно, щоб у цьому місті з'явилася вулиця родини Шклярів!

Вічна пам'ять Ліді та її батькам – Василеві та Євгенію Шклярям!

Роман КОВАЛЬ

На світлинах дочки – Лідія Дмитрук і Леонтина Плахтій – на батьківщині батька, у с. Синявці. Чернігівщина, 19 вересня 2017 р.

ЛІДУСЯ ВЖЕ ЗУСТРІЛАСЯ З БАТЬКОМ

Два роки тому, 23 квітня 2021 р., померла Лідія Дмитрук – молодша дочка члена Центральної Ради Василя Шкляра. Я мав щастя її знати. Вона виступала на наших заходах, разом з нею та її сестрою Леонтиною їздили в родинне село її батька Синявку на Чернігівщину.

Лідіні спогади та спогади її сестри Леонтини я використав у реставрації образу їхнього батька під назвою «Василь Шкляр, директор Департаменту політичної інформації МВС»...

На початку літа 2006 р. ми зустрілися – і з Лідією, і з Леонтиною. У Комарні в церкві провели панахиду і вечір пам'яті Василя Шкляра в Будинку культури. Перший за пів століття! Схиляли серця на його могилі, де розрослася червона каліна.

Минуло 11 років, і вшанування героя відбулося на його малій батьківщині – у Синявці, тепер Менського району Чернігівської області. На школі, де він колись навчався, зусиллями Олександра Ясенчука та його друзів було відкрито меморіальну дошку. Я запросив дочок Василя Шкляра взяти участь у цьому святі справедливості. Вони наважились. І прийшли. Наважились, – бо козачки вже немолоді – 1932 і 1935 років народження! Вже 80-ліття «відтанцювали».

І ось вони на рідних стежках свого батька. Вперше в житті! Звичайно, без сліз не обійшлося. «За ці зворушливі моменти в м. Синявці дуже дякуюмо організаторам, дирекції школи, учителям, односельцям і учням. Особлива подяка п. Роману Ковалю, який і словом, і своїми творами вмів зробити свято, – написала Леонтина Плахтій. – Велика подяка п. Тарасу Силенку за чудові пісні».

А ось згадка про ту важливу подію її сестри Лідії: «Ми із сестрою завдяки історичному клубу і його голові Рома-

ну Ковалю побували в Синявці – батьківщині мого тата, про що він мріяв. Я дістала від тої поїздки колосальне задоволення! Радувало, що, незважаючи на близькість кордону з Росією, всі були у вишитих сорочках, розмовляли українською мовою, а не суржиком. Директор школи також був у вишитій сорочці. Концерт був чисто українським. Ні одної російської пісні!»

19 вересня 2017 р. – щасливий день і в моєму житті. Які вони гарні, теплі, красиві й мудрі ці Шклярівни! Було радісно спостерігати, як вони ходять батьківськими стежками.

Ми поїхали, а меморіальна дошка на будівлі колишньої земської школи в Синявці на пам'ять про Василя Шкляра залишилася! Олександр Ясенчук слушно назвав його «головою СБУ Української Народної Республіки».

Участь у вшануванні пам'яті Василя Шкляра, окрім дочок – Леонтини Плахтій і Лідії Дмитрук, – взяли його онуки – Ярослав, Тарас і Роман. Усі вони прийшли зі Львова.

Велика подяка й членам Історичного клубу «Холодний Яр» сл. п. Тарасові Силенку, Ігореві Гавришину, чудовим діткам і вчителю школи, до якої від 1897 р. ходив Василь Шкляр, тоді десятилітній хлопчик!

І ось Лідія вже немає два роки. На моє прохання її сестра Леонтина написала про сестру спогад. Ось уривок з нього: «Я ще вчилася в Львівській Політехніці. Коли Лідія приїздила мене провідати, то підкормлювала пірижками на 4 коп., який то був делікатес, бо все хотілося їсти! На моє весілля в 1954 р. (5-й курс) Лідуся вділає мене в свою новеньку сукню, а сама надягає мою стару, бо «молода» має бути в новому. Тепер це згадує і плачу».

А наприкінці коротка довідка про їхню маму Євгенію.

ПЕТРО ШКЛЯР ВІДІЙШОВ ЗА НЕБОКРАЙ

15 червня 2023 р. помер звенигородський козак, краєзнавець Петро Миколайович Шкляр, старший брат письменника Василя Шкляра. Обоє народилися в с. Ганжелівці під Лисянкою.

Петра здолав рак легень (із численними метастазами). Виклик долі Петро прийняв стоїчно – без нарікань, плачу і скарг. Помер з гідністю – як козак.

Петро Шкляр – неодмінний учасник багатьох патріотичних заходів упродовж усіх років незалежності, зокрема і вечорів Історичного клубу «Холодний Яр» та наших краєзнавчих мандрівок. До смерті передплачував газету «Незборима нація», а значить, був для мене рідною людиною.

Коли я приходив до нього прощатися, він сказав: «Ця війна підняла в моїх очах наш народ». Коли вже прощалися, зайшла мова про моїх отаманів. Я сказав, що це моя життєва удача, що вони є в моєму житті. Це як подарунок долі. А Петро тихо промовив: «Ще невідомо, кому більше поталанило, їм чи тобі...»

Щирі співчуття дружині – Катерині Висоцькій, братові Василю, його дружині Валентині та всім родичам.

Козакам слава!

Від імені Історичного клубу «Холодний Яр» та редакції газети «Незборима нація»
Роман КОВАЛЬ

ЧЕРЕЗ «НОВУ ПОШТУ» МОЖНА ПРИДБАТИ

Видання Історичного клубу «Холодний Яр» можна придбати через «Нову пошту» і «Укрпошту», переказавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у Приватбанку 5169 3305 3001 3009 (якщо переказуєте з ПриватБанку, а якщо з іншого банку, то ось дані одержувача: Коваль Р. М. ФОП 2164918550. Розрахунковий рахунок: UA 3330529900000 26005026800055), а у випадку пожегерт – на картку Р. М. Ковалю у Приватбанку 5457 0822 9818 9726.

Переславши гроші, просимо через електронну пошту kovalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85, +380 67-726-30-36 (+з телеграм) замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

[HTTP://NEZBORIMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORIMA-NACIYA.ORG.UA/)

«Незборима нація» – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

ПРО ЗРАДНИКА ВОЛОДИМИРА СКАЧКА

1990-ті – апогей популярності журналіста В. Скачка – кореспондента «Голосу України», газети Верховної Ради України. Мав він імідж патріота.

На початку 1990-х, після завершення з'їзду ДСУ, ми у Спільці письменників провели пресконференцію. На ній Володимир Скачко поставив мені запитання: «Якби це було у вашій компетенції, кого б ви призначили директором заводу – дурного українця чи розумного єврея?»

Таке запитання могла поставити тільки ница людина, зрадник. Від тієї миті я зрозумів, хто такий Скачко. І ось у телеграм-каналі я прочитав, що Віктор Медведчук набрав у свій новий антиукраїнський проект обвинувачених у держзраді пропагандистів, яким вдалося втекти з України. Проект «Друга Україна» з кінця січня 2023 р. почав діяльність передусім у російських соцмережах.

Його спікери повторюють брехливі меседжі російської пропаганди. До руху зрадника Медведчука долучилися особи, обвинувачувані в Україні за тяжкими кримінальними статтями. Серед них виявився і Володимир Скачко.

До 2014-го Скачко був головним редактором проросійської газети «Київський телеграф», яка надавала медійну підтримку Вікторові Януковичу. Після того як Янукович утік з України, Скачко почав дряпати статті для видання «Антифашист», а тоді і

сам втік до Росії, мовляв, в Україні немає свободи слова. Ніби в Росії вона є!

Наприкінці 2018-го Скачка внесено до списку ворогів на сайті «Миротворець». У березні 2019 р. СБУ провела обшуки у квартирі зрадника, 10 квітня 2019 р., у день його 60-ліття, СБУ оголосила В. Скачка в розшук.

Народився зрадник у Полтаві, «місті російської слави». «Ось такі полтавці!» – сказав колись із жалем полтавець козар Віктор Лисовол. Тоді йшлося про зрадницю Клари Лучко, народну артистку ССРСР, лауреатку Сталінської премії.

І ось ще один «соратник Клари Лучко!» Радіо, що розкусив його ще на початку 1990-х, коли всі вважали його українським патріотом.

Нещодавно вийшло 2-ге видання моєї книжечки «Філософія сили», написана на початку 1990-х, коли козакі Всеукраїнського політичного об'єднання «ДСУ», яке я очолював, боролися проти Росії і її агентів в Україні, зокрема і проти Скачка.

«Дякую за допис, пане Романо! – написав у ФБ скрипаль Кирило Стеценко. – Нарешті таємне стає явним. Шкода, що пізно, але хай! Ніколи не сумнівався у фальшивій сутності цієї людини, але завжди дивувався нашій багаторічній терпимості до ворогів України. Скільки машкар з вовків в овечих шкурах ми ще маємо (зобов'язані) зривати!»

Роман КОВАЛЬ

«ВІД ДУШІ РОБИЛОСЯ»

Делегація рокитнівчан (10 осіб) уперше побувала в Холодному Яру. Козак Історичного клубу «Холодний Яр» Іван Парчук, який ініціював цю поїздку з невелизької Рівненщини, зібрав враження своїх товаришів. Ось вони.

Наталія Лозян, редакторка газети «Новини Рокитнівщини», у Холодний Яр прийшла разом з дочкою Юлією (кореспондентка цієї газети). Їхній чоловік і батько зараз воює за Україну під Донецьком. «Враження найскрашші! Ми просто не могли уявити, що дух Холодного Яру такий сильний, що його майже фізично відчуваєш. І випадкових людей тут, схоже, не буває. Тут збирається українська еліта. Майже всі присутні у вишиванках та військовій формі. Переконана, що побуваємо в Холодному Яру ще не раз. Газету «Незбо-

рима нація» треба обов'язково передлатити!»

Віктор Жульжик (учасник Революції гідності на Майдані, поранений під час подій на Інститутській): «У Холодний Яр прибув уперше. Тут козацький дух! Дякую долі, що зустрів у Яру побратимів по Майдану. Такі події, як вшанування Героїв Холодного Яру, забути неможливо».

Микола Ковалець, підприємець і волонтер: «Уперше побував у Холодному Яру. Глибоко вражений незламним духом нащадків козаків. Навіть не міг подумати, що стільки яскравих людей може зібратися в одному місці. Все було проведено на найвищому рівні. Від душі робилося. Українським героїв гідно вшанували. Так і має бути!»

#НезборимаНація

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ «ОТАМАНІЯ»

Книги Історичного клубу «Холодний Яр» можна придбати через крамницю «Отаманія».

Ось тут: <http://otamania.in.ua>

Редактор Роман Коваль

Верстка **Анна Воловник**
Коректор **Надія Овчарук**

Інформаційне забезпечення **Микола Владзімірський, Владислав Карпенко, Надія Вінник**

Технічний директор **Максим Селюкзкін**

Адреса для листування 03049, Київ, вул. генерала Геннадія Воробйова (Курська), буд. 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 kovalroman1@gmail.com

ФБ: Roman Koval
Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження.

Серія КБ №325. Наклад 1100 примірників. Видруковано 03.07.2023 р. ТОВ «Прес Корп'юшн Лімітед» Номер замовлення 2310306

Засновник Роман Миколайович Коваль

Сердечно дякуємо за підтримку газети «Незборима нація»!

Марія СЕРЕДА (Богуславщина) – 200 грн.

Віктор ДРУЗЬ (с. Зорине, Сумщина) – 500 грн.

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (Калуш) – 300 грн.

Іван КАЧУРИК – 800 грн.

Тарас КОНЕЧНИЙ (Прикарпаття) – 1000 грн.

Олександр РИЖЕНКО (Київ) – 2000 грн.

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Ї редактор Роман Коваль – дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу ХХ ст. Ця газета – про долі УСС, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, вояків АТО, а також про козарів, письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу.

Наш індекс – 33545.

Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна на рік – 95,5 грн.